

Aanpak sociale veiligheid – Jenaplanschool Gorkum

Inhoudsopgave:	blz.
1. Sociale veiligheid op de Jenaplanschool Gorkum – voorwoord	
1.1. De missie van de Jenaplanschool Gorkum	3
1.2. Kernkwaliteiten als basis voor ons Jenaplanonderwijs	3
2. Veranderende inzichten en ons beleid sociale veiligheid	
2.1. Veranderende inzichten	4
2.2. Ons beleid sociale veiligheid op hoofdlijnen	4
2.3. Functie van de relatiedriehoek school-ouders-kind	5
2.4. Matrix rollen en verantwoordelijkheden relatiedriehoek	5
3. Hoe pakken we sociale veiligheid aan?	
3.1. Sociale veiligheid en risico's van het samenleven	6
3.2. Investeren in/borgen van sociale veiligheid	6
3.3. Bewustzijnsfactoren	7
3.4. Wat als de sociale veiligheid in gevaar komt?	7
4. Sociale veiligheid en Passend Onderwijs	8
5. De observatiedriehoek en preventiematrix	
5.1. Toelichting op de toepassing	8
5.2. Observatiedriehoek sociale veiligheid	9
5.3. Preventiematrix - gele en rode interventieniveaus	9
5.4. Stappenschema - gele en rode interventieniveaus	10
5.5. Preventiematrix - gele en rode interventieniveaus	11
6. Handelen van stamgroepleiders bij ongewenst gedrag	12
7. Handelen van de coördinator(en) sociale veiligheid	12
8. Handelen internbegeleider bij sociale veiligheid	13
9. De rol van ouders in een Jenaplanschool en sociale veiligheid	13
9.1. Wat doe je als ouder als je kind getroffen wordt door ongewenst gedrag ?	13
9.2. Wat doe je als ouder als je kind veroorzaker is van ongewenst gedrag?	14
9.3. Rol van de directie/vertrouwenspersoon bij ongewenst gedrag	14
10. Wet Sociale Veiligheid	14
11. Bijlagen	
Bijlage A – Wet sociale veiligheid	15
Bijlage B – paragraaf 6.4 schoolbeleid - verwijdering van school	16

“Onze aanpak sociale veiligheid is geen plan dat op zichzelf staat.”

“Het is een basis onder onze Jenaplanschool die we willen zijn.”

“Een Jenaplanschool waar je leert leven, veiligheid ervaart, maar ook met risico's bij samenleven om kan gaan en zelfoplossend vermogen ontwikkelt daarbij.”

“Het is het verschil tussen het vullen van een emmer of het brandend houden van een vuur.”

(Gert Biesta – het prachtige Risico van Onderwijs – 2014)

1. Sociale veiligheid op de Jenaplanschool Gorkum – voorwoord

Een Jenaplanschool wil een pedagogische school zijn waar opvoeding en onderwijs centraal staan. Daarbij is het unieke kind met zijn of haar specifieke talenten het uitgangspunt. Kinderen leren op een Jenaplanschool samenwerken om later in de samenleving mee te kunnen bouwen aan een vreedzame en democratische samenleving.

Samen bereik je meer. Het geheel is meer dan de som der delen. Samenwerken op een Jenaplanschool is oefenen in samenleven. Dat maakt een school en later een land sterker.

De stamgroep is voor ieder kind op de Jenaplanschool Gorkum je “thuisgroep.” Daar deel je met elkaar lief en leed. In een steeds sterker individualiserende maatschappij is de Jenaplanschool voor kinderen de plaats waar ze kunnen leren samenleven.

Bij samenleven en samenwerken horen leefregels en omgangsvormen, maar ook kunnen omgaan met de risico's en confrontaties die horen bij samenwerken en samenleven en zelfplossend vermogen ontwikkelen daarbij.

Dat willen we elkaar op onze school graag meegeven, voor het moment nu en voor later en is daarmee de kern van onze sociale mores.

Waar je “ouders” leest, verstaan we daaronder ouder(s) en verzorger(s).

(citaten uit Jenaplan - school waar je leert samenleven – F. Velthaus. /H. Winters – NJPV november 2014)

1.1. De missie van de Jenaplanschool Gorkum

De Jenaplanschool Gorkum is een zelfstandige basisschool waar we op zoek zijn naar het unieke talent in ieder kind. Op basis van de Jenaplankernkwaliteiten wordt kinderen geleerd om in de wereld te staan. De relatie tot zichzelf, de relatie tot de ander en de relatie tot de wereld staan hierbij centraal. Stamgroepleiders en ouders coachen de kinderen bij hun ontwikkeling en het onderzoekend leren.

1.2. Kernkwaliteiten als basis voor ons Jenaplanonderwijs

- De relatie van het kind met zichzelf
- De relatie van het kind met de ander en het andere
- De relatie van het kind met de wereld

De kernkwaliteiten zijn de pijlers van de ontwikkeling van ieder kind op de Jenaplanschool Gorkum en daarmee de pedagogische pijlers in de stamgroep om tot ontwikkeling te komen, op basis van respect, verantwoordelijkheid en veiligheid.

Kinderen zijn op de Jenaplanschool Gorkum nadrukkelijk betrokken en medeverantwoordelijk voor de sociale veiligheid, om “te leren samen te leven” binnen de school als geheel en in hun stamgroep in het bijzonder.

2. Veranderende inzichten en ons beleid sociale veiligheid

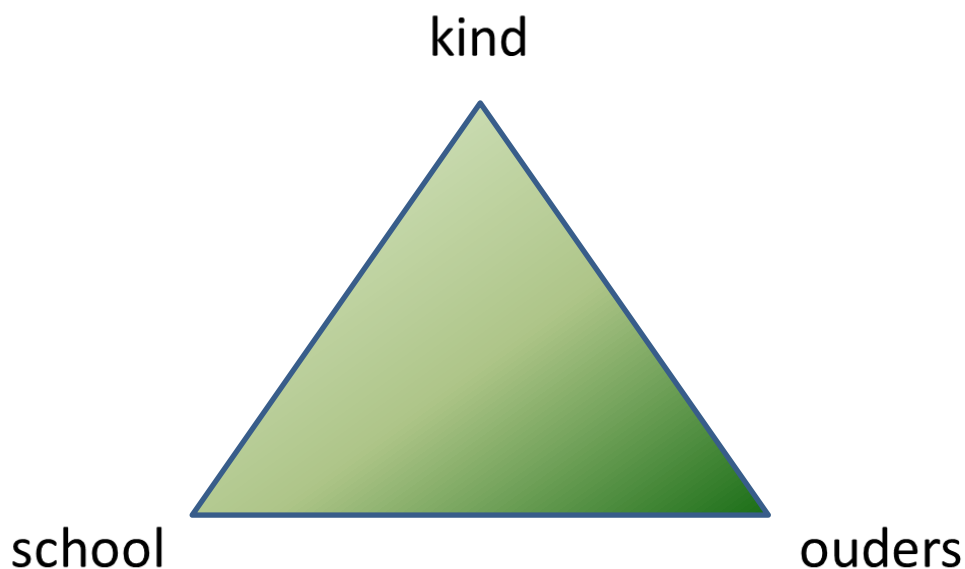
Door onderzoek en voortschrijdend inzicht vraagt de aanpak van ongewenst gedrag en sociale veiligheid op basisscholen om nieuwe inzichten en strategieën.

2.1. Veranderende inzichten

- Ongewenst gedrag ontstaat al bij kleuters en zet zich versterkt voort in de leeftijdsgroepen 3/4.
- Kinderen komen al in groep 3/4 tot *gericht ongewenst gedrag* binnen de groep, terwijl het groepsbewustzijn en de sociale rollen daarbij nog onvoldoende ontwikkeld zijn.
- De oorzaken zijn te herleiden tot:
 - stoornis in het gedrag door aangeboren factoren.
 - de opvoeding thuis (onkunde en onmacht van ouders).
 - het verwende-kind-syndroom (verwaarlozing door verwenning).
- Gevolg is dat kinderen, meer dan voorheen werd aangenomen, al op jonge leeftijd ongewenst gedrag vertonen.
- Dit verstoort de groepsdynamiek en groepsveiligheid.
- Ongewenst gedrag is veel meer dan alleen pesten binnen het spectrum van sociale veiligheid.
- Om die reden spreken we op de Jenaplanschool Gorkum van ongewenst gedrag als verzamelbegrip van gedragsvormen die de sociale veiligheid bedreigen.

2.2. Ons beleid sociale veiligheid op hoofdlijnen

- Niet een op zichzelf staand plan, maar een *basis* onder de hele school.
- Aansluitend bij een veranderende samenleving, daarbij *bewust* van veranderingen bij kinderen.
- Dùs, samenleven in de werkelijkheid van het leven en onze samenleving, op basis van respect, eigen verantwoordelijkheid en veiligheid.
- Kinderen leren met sociale risico's om te gaan, *zonder sociale risico's geen opvoeding en onderwijs*.
- Een totale aanpak van 4 tot 12 jaar, dùs gericht op *alle* leeftijdsgroepen
- Een benadering die breder kijkt dan allèèn pesten, het gaat om alle vormen ongewenst gedrag binnen de school.
- In de stamgroep, als spil van ons onderwijs, oefent een kind in *samen leven* en *samen leren* en om te gaan met de risico's daarbij.
- Kinderen zijn nadrukkelijk betrokken en medeverantwoordelijk bij de handhaving van leefregels en omgangsvormen binnen de school en hun stamgroep.
- Stamgroepelidder werken cyclisch aan sociaal sterke stamgroepen.
- Bewustzijnsfactoren die met positief geformuleerde leefregels en omgangsvormen bijdragen tot de "mores" van de school – "*zo doen we het hier en niet anders*"
- De relatiedriehoek *school-ouders-kind* is de basis van onze school, zo ook bij sociale veiligheid.

2.3. Functie van de relatiedriehoek school-ouders-kind

School, ouders en kind staan op een Jenaplanschool in relatie met en tot elkaar. Steeds moet gezocht worden naar de juiste balans in de relaties tussen *school-ouders-kind*.

De relatiedriehoek is de basis van onze school, zo ook bij sociale veiligheid. Vanuit de relatiedriehoek werken *school-ouders-kind* aan een hechte leef- en werkgemeenschap als Jenaplanschool – *ieder met zijn eigen rol en verantwoordelijkheden*.

2.4. Matrix rollen en verantwoordelijkheden relatiedriehoek

Ouders	School	Kind
Ouders hebben t.a.v. alle kinderen een voorbeeldfunctie.	De school voedt niet op. De school biedt onderwijs.	Ieder kind is verantwoordelijk voor zijn eigen gedrag.
Ouders zijn eerst verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind.	De school biedt zoveel mogelijk veiligheid aan kinderen, maar kan sociale risico's niet uitsluiten,	Kinderen spreken andere kinderen eerst zelf aan op ongewenst gedrag en komen voor zichzelf op.
Ouders realiseren zich dat onderwijs zonder sociale risico's niet bestaat.	De school communiceert direct en persoonlijk naar ouders bij ongewenst gedrag – zowel naar de veroorzaker, als wie het overkomt.	Kinderen vertellen de waarheid over wat is gebeurd bij conflicten tegen de stamgroepleiders en hun ouders.
Ouders melden ongewenst gedrag ten opzichte van hun kind altijd.	De school heeft de regie bij voorkomende kwesties m.b.t. ongewenst gedrag.	Ieder kind doet er toe, maar de veiligheid in de stamgroep en de school is bepalend.
Ouders van een veroorzaker van ongewenst gedrag werken samen met de school om de problemen op te lossen.	De school kiest bij ongewenst gedrag voor de veiligheid van de stamgroep.	Als je in opdracht handelt van anderen om je ongewenst te gedragen, zit je nèt zo fout.
Ouders communiceren open met school in een persoonlijk gesprek, dus geen mail- en appcultuur.		Kinderen voelen zich veilig om bij de stamgroepleider te melden dat ongewenst gedrag wordt vertoond.
Ouders accepteren kritiek op hun kind.		
Ouders accepteren dat hun kind leert omgaan met risicosituaties.		

3. Hoe pakken we sociale veiligheid aan?

3.1. Sociale veiligheid en risico's van het **samenleven**

- De stamgroep en de stamgroepleider zijn de vaste waarden voor ieder kind op onze school om te leren leren en te leren leven.
- Kinderen leren binnen hun stamgroep verantwoordelijkheid te nemen en mee te beslissen over het harmonieus samenleven in de stamgroep en de school.
- Kinderen leren op onze school relaties op te bouwen.
- Er is echter geen opvoeding en onderwijs mogelijk zonder risico's.
- We gaan risico's en de werkelijkheid van het samenleven niet uit de weg.
- We kunnen risico's bij het samenleven in onze school niet voorkomen.
- Kinderen moeten leren met risico's om te gaan bij het samenleven binnen de school en in de stamgroep.
- Kinderen moeten leren in eerste instantie zelf problemen op te lossen.
- Kinderen leren in de stamgroep daarom hoe ze zich in risicosituaties en bij confrontaties moeten gedragen, zelf kunnen zorgen voor oplossingen, voor zichzelf op te komen, zich weerbaar en assertief op te stellen, tegenslag te kunnen incasseren en met teleurstellingen om te gaan.
- Veiligheid bieden en met risico's en confrontaties omgaan, gaan dus samen.

3.2. Investeren in/borgen van **sociale veiligheid**

- In iedere groep wordt bij de start van het jaar een nulmeting van kansen en bedreigingen gedaan op het gebied van sociale veiligheid.
- De stamgroep groeit ieder jaar vanaf de start binnen zes weken uit tot een effectief veilige groep door te investeren in relaties vanuit de nulmeting.
- De stamgroepleiders gebruiken daartoe een leeftijds- en bouwgebonden aanpak.
- **De eerste 6 weken van een schooljaar worden afgerond door een gesprek van de stamgroepleider met alle kinderen individueel over hun sociaal welbevinden.**
- **Er kan daarna een gesprek met ouders plaatsvinden al dan niet met het kind.**
- In februari evalueren de stamgroepleiders de stamgroepssituatie en de risico's tijdens de groepsbespreking.
- Er is structurele aandacht voor sociale veiligheid in het ritmisch weekplan bij kringgesprekken
- Er zijn positief geformuleerde afspraken over leefregels en omgangsvormen.
- Schoolafspraken over leefregels en omgangsvormen zijn bij iedereen bekend in de relatie ouder-kind-school.
- Kinderen zijn op stamgroepniveau nadrukkelijk betrokken bij het opstellen van de voor die stamgroep specifiek geldende leefregels en omgangsvormen.
- Specifieke leefregels en omgangsvormen voor een stamgroep gelden om het sociale klimaat voor de stamgroep te versterken.
- Kinderen reflecteren en evalueren met de stamgroepleider op vaste momenten op het toepassen van leefregels- en omgangsvormen en de eigen groepsgebonden toepassingen daarbij.

3.3. Bewustzijnsfactoren

Bewustzijnsfactoren ondersteunen de positief geformuleerde afspraken over leefregels en omgangsvormen binnen de school. Bewustwordingsfactoren dragen permanent bij tot de “mores” van de school – *“zo doen we het hier en niet anders”*

- Kinderen, teamleden en ouders kennen de leefregels en omgangsvormen binnen de school en handelen daarnaar.
- Kinderen, teamleden en ouders spreken elkaar aan op de toepassing van leefregels en omgangsvormen binnen de school.
- Leefregels en omgangsvormen zijn visueel weergegeven binnen het schoolgebouw voor kinderen, ouders en stamgroepleiders.
- Het waarborgen van het gewenste sociaal klimaat is een permanent proces binnen de school.

3.4. Wat als de sociale veiligheid in gevaar komt?

Het aantasten van de sociale veiligheid door kinderen wordt op onze school niet getolereerd in de stamgroep, binnen de school in het algemeen.

- De cultuur op onze school is zò dat het aantasten van de sociale veiligheid door kinderen geassocieerd wordt met onzekerheid, onhandigheid en onkunde in het leren samenleven.
- Het creëren van sociale veiligheid en als onderdeel daarvan het ontmoedigen van ongewenst gedrag in deze, is een schoolbrede uitdaging, voor het team, de kinderen en de ouders.
- Hierbij zijn we duidelijk, vanuit positieve waarden en handelen we als dat nodig is op een wijze die kan leiden tot consequenties.
- Ouders worden actief betrokken, zowel preventief bij het helpen creëren van sociale veiligheid, als bij het op een adequate manier signaleren van ongewenst gedrag en het aanspreken van hun eigen kinderen hierop.
- Het kind dat ongewenst gedrag vertoont of er slachtoffer van is geworden, wordt vanuit de stamgroep ondersteund en geholpen door de stamgroepleider en incidenteel door kinderen.
- Indien sprake is van ongewenst gedrag door een kind, proberen we in eerste instantie dit in redelijkheid op te lossen.
- Mocht dit niet lukken of is de aangelegenheid te ernstig, dan handelen we conform de procedure ongewenst gedrag van kinderen, zoals beschreven in de schoolgids. *(zie verder bijlage B)*

4. Sociale veiligheid en Passend Onderwijs

Met de invoering van het passend onderwijs per 1-8-2015 hebben scholen een zorgplicht. Dit betekent dat zij kinderen de juiste zorg moeten bieden.

- De Jenaplanschool helpt in beginsel vanuit haar zorgplicht alle kinderen met ongewenst en complex gedrag binnen de stamgroep zich aan te passen aan een leefklimaat op basis van respect, verantwoordelijkheid en veiligheid.
- Wanneer kinderen, na een intensief verbetertraject door de stamgroepenleiders, desondanks complex en ongewenst gedrag blijven vertonen, waarbij de school niet meer kan instaan voor de sociale veiligheid binnen de stamgroep en/of de stamgroepenleiders niet het juiste onderwijsaanbod kunnen bieden, proberen we in samenwerking met de ouders en in overleg met Leerplicht en het Samenwerkingsverband elders een passende onderwijsplek voor het kind te vinden.
- Indien er geen andere mogelijkheden zijn voor het kind om elders te worden geplaatst, kan de school besluiten het kind de toegang tot de school te ontzeggen omwille van de veiligheid van het kind zelf en andere kinderen, stamgroepenleiders en ouders in de school.
- De school handelt in deze conform de procedure ongewenst gedrag van kinderen, zoals beschreven in de schoolgids. *(zie verder bijlage B)*

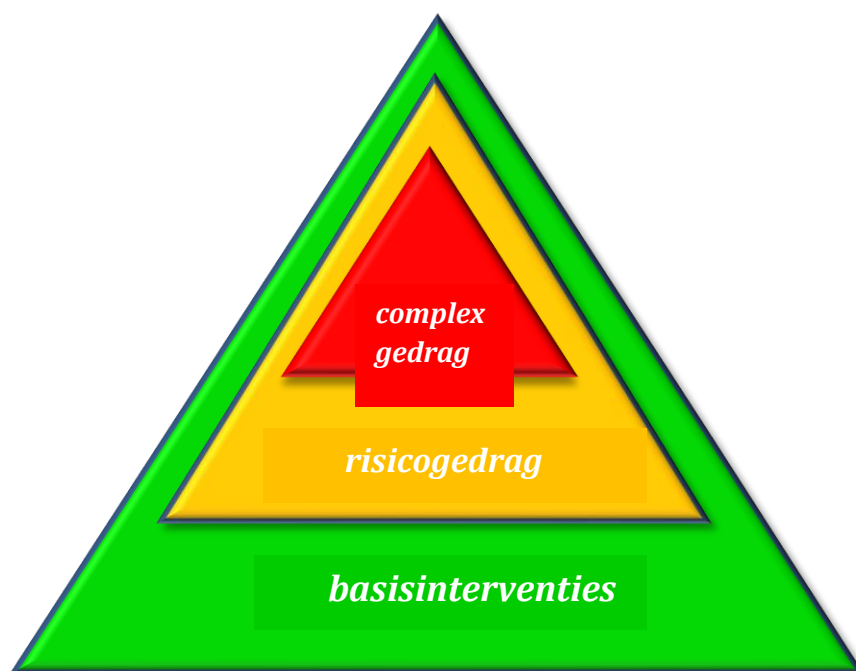
5. De observatiedriehoek en preventiematrix

5.1. Toelichting op de toepassing

De Jenaplanschool Gorkum gebruikt bij haar beleid sociale veiligheid een observatiedriehoek en preventiematrix om ongewenst gedrag binnen de stamgroepen (preventief) te kunnen monitoren.

- De observatiedriehoek wordt gebruikt bij de nulmeting bij de start van het schooljaar.
- De observatiedriehoek wordt gebruikt bij de evaluatie in februari als voorbereiding op de groepsbespreking.
- Bij de groepsoverdracht aan het einde van een schooljaar worden de kinderen in het rode- en gele niveau doorgesproken.
- Gegevens over kinderen in het gele- en rode niveau, de toegepaste aanpak, gemaakte afspraken en contacten met ouders, worden vermeld in BOSOS voor groep 1/2 en in Op School voor groep 3 t/m 8.
- Bijzonderheden en aanpak op basis van de observatiedriehoek sociale veiligheid in de stamgroep worden kort en beknopt vermeld in het didactisch werkplan en besproken bij de groepsbesprekingen, met verwijzing naar BOSOS en Op School
- Ter ondersteuning van de observatiedriehoek wordt een preventiematrix gebruikt voor risicokinderen.

5.2. Observatiedriehoek sociale veiligheid

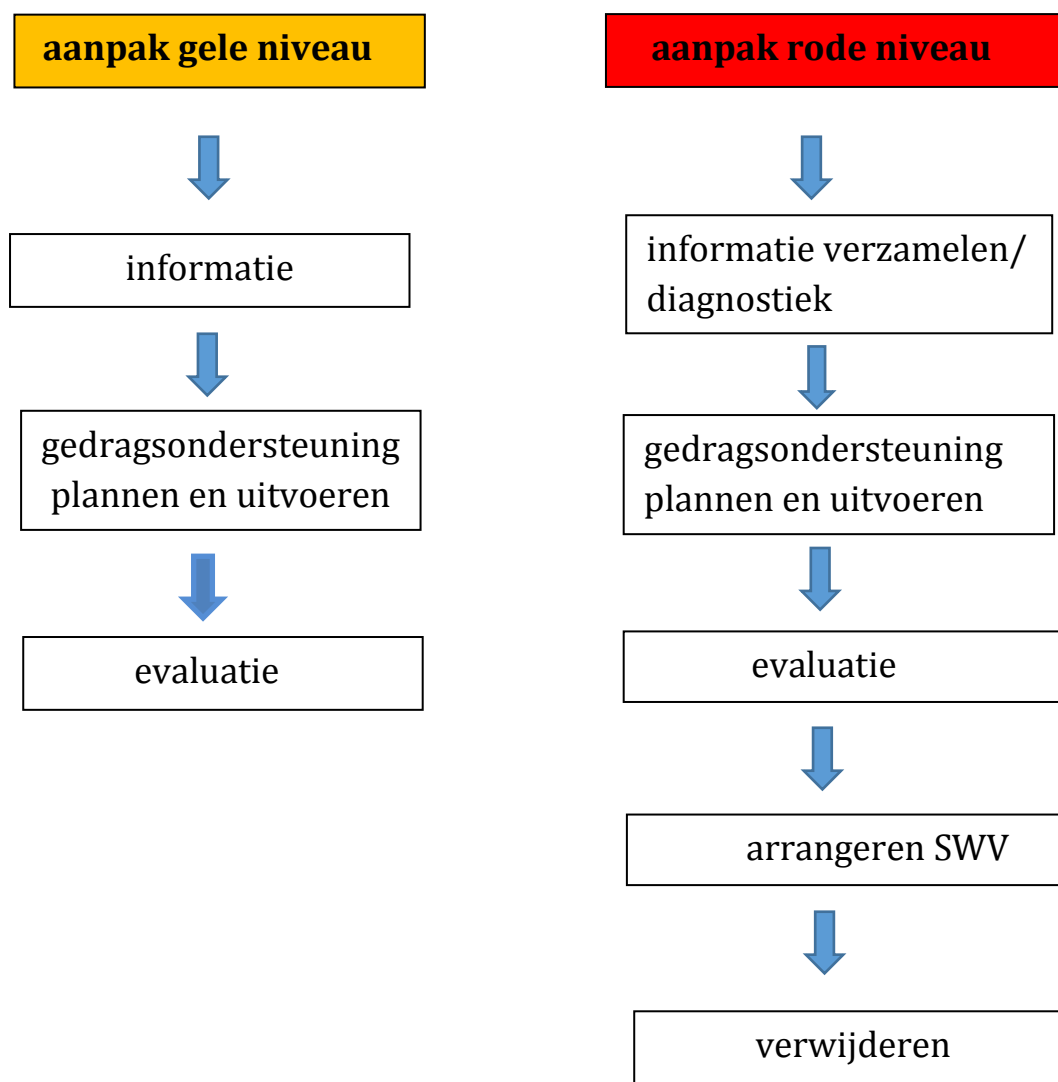

5.3. Toelichting observatiedriehoek sociale veiligheid

- Alle leerlingen krijgen op voorhand de basisinterventies aangeboden. Bij deze groep wordt de nadruk gelegd op het systematisch aanleren, waarderen en belonen van gewenst gedrag. Ongeveer 80 tot 90% van de kinderen op een basisschool ontwikkelt zich positief. (*interventies op groen niveau*).
- De kinderen met risicogedrag (gemiddeld 5 tot 10%) hebben meer intensievere begeleiding nodig om goed te kunnen meekomen op school en in de stamgroep (*interventies op geel niveau*).
- Bij de kleine groep leerlingen met forse problematiek (gemiddeld 1 tot 5%) kan ook professionele hulp nodig zijn. Afhankelijk van wat een kind met complex gedrag nodig heeft, worden op maat interventies ingezet die hen stimuleren om zich op school sociaal te gedragen en zich gunstig te ontwikkelen (*interventies rood niveau*).

(percentages zijn op basis van landelijk- en wetenschappelijk onderzoek en van toepassing op alle basisscholen in Nederland. De Jenaplanschool Gorkum hanteert- en conformeert zich aan deze normen bij haar beleid sociale veiligheid)

5.4. Stappenschema - gele en rode interventieniveaus

(SWV = Samenwerkingsverband Driegang)

5.5. Preventiematrix - gele en rode interventieniveaus

	preventieniveau geel	preventieniveau rood
Duur	De problemen zijn er sinds kort (enkele dagen/ weken).	De problemen spelen al langere tijd (maanden).
frequentie	De problemen doen zich niet al te vaak voor. Er zit geen continuïteit in het vertonen van het gedrag. Het gedrag is wel storend.	Er is een aanhoudende reeks van storende gedragsuitingen.
intensiteit	De intensiteit van de problemen is over het algemeen laag. Een enkele keer is sprake van escalatie van gedrag.	De problemen zijn intens en gaan gepaard met veel emotie bij de leerling en de omgeving.
situatie	Het probleemgedrag wordt meestal in één situatie getoond.	De problemen komen in meerdere situaties voor.
stapeling	Het probleemgedrag is beperkt in omvang.	Er is sprake van stapeling van verschillende soorten probleemgedrag.
gevolgen	De hinder voor de leerling en/of omgeving is beperkt.	De hinder voor de stamgroepleider en de groepsgenoten is groot. Het kind lijdt zelf ook onder het probleemgedrag.
prognose	De verwachting is dat de problemen lichte ondersteuning behoeven.	De verwachting is dat de problemen intensieve ondersteuning behoeven.

6. Handelen van stamgroepleiders bij ongewenst gedrag

Stamgroepleiders zijn eerstelijns verantwoordelijk voor de sociale veiligheid in de eigen stamgroep en het aanpakken van ongewenst gedrag hierbij en handelen als volgt:

- Direct informeren van de ouders van veroorzaker(s) van ongewenst gedrag en ouders van kinderen die er door getroffen zijn.
- Checken van de casus met de preventieniveaus uit de observatiedriehoek en de preventiematrix.
- In eerste instantie direct (kort en puntig per mail) informeren van de coördinator sociale veiligheid van de desbetreffende bouw - CC-sturen naar de intern begeleider/directeur ter informatie.
- In tweede instantie advies inwinnen bij de coördinator over de aanpak.
- Korte notitie maken in Dotcom – verwijzen naar aanpak en afspraken vastleggen in BOSOS/Op School.
- Bij hogere urgentie (preventieniveau rood) direct teambrede informatie doorsturen vanwege veiligheid bij toezicht buiten en in het schoolgebouw.
- Bij lagere urgentie (preventieniveau geel) melden bij leerlingenzaken in de teamvergadering.
- De benaderde ouders volledig en actueel blijven informeren over de aanpak en de voortgang daarvan.

7. Handelen van de coördinator(en) sociale veiligheid

De Jenaplanschool Gorkum heeft een coördinator sociale veiligheid voor jongere kinderen tot 8 jaar en oudere kinderen vanaf 8 jaar. Deze verdeling bestaat vanuit aanwezig en ontwikkeld specialisme voor de desbetreffende leeftijdsgroep binnen het team en omdat voor beide leeftijdsgroepen een specifieke benadering en aanpak nodig is.

De coördinator sociale veiligheid heeft een tweedelijns verantwoordelijkheid als het gaat om het:

- Registreren van ongewenst gedrag door kinderen in de school.
- Adviseren van stamgroepleiders bij ongewenst gedrag in de stamgroep.
- Adviseren van de intern begeleider bij kinderen in geel- en rood preventieniveau.
- Voeren van gesprekken met kinderen die betrokken zijn bij ongewenst gedrag
- Op de hoogte zijn van actuele landelijke ontwikkelingen over gedragsproblematiek en ongewenst gedrag.
Zorgen voor actuele informatie in het team en naar ouders over gedragsproblematiek en ongewenst gedrag

8. Handelen intern begeleider bij sociale veiligheid

- Begeleiden en adviseren van stamgroepleiders/ouders over kinderen in rood- en geel preventieniveau en/of kinderen die getroffen zijn door onveiligheid.
- Organiseren van specialistische hulp voor kinderen in rood preventieniveau en/of kinderen die getroffen zijn door onveiligheid via het SWV.
- Ondersteunen met specialistische hulp om een verstoord leefklimaat in een stamgroep te versterken en verbeteren.

9. De rol van ouders in een Jenaplanschool en sociale veiligheid

Ouders vormen een belangrijke groep in een Jenaplanschool. Wij zien ouders als eerstverantwoordelijke voor de opvoeding van hun kinderen. Een Jenaplanschool kan, als pedagogische school, nooit zonder ouders werken. Steeds moeten ouders en school samen zoeken naar de juiste relaties van het kind. De relatie *ouder(s)-school-kind* is een pedagogische pijler binnen het Jenaplanonderwijs en dus ook van belang bij de realisering met elkaar van sociaal veilige stamgroepen.

Vanuit de relatie *ouder(s)-school-kind* willen we ongewenst gedrag kunnen benoemen en duiden. Wij zijn duidelijk naar kinderen en ouders dat ongewenst gedrag niet wordt getolereerd op onze school en dat het voor de veroorzaker consequenties heeft.

De school doet er alles aan om sociale onveiligheid aan te pakken, maar ouders moeten zich realiseren dat kinderen bij het samenleven op onze school risico's kunnen lopen op het gebied van de sociale veiligheid en dat de school risico's niet altijd kan voorkomen.

9.1. Wat doe je als ouder als je kind getroffen wordt door ongewenst gedrag ?

- Klachten van je kind over ongewenst gedrag door andere kinderen altijd serieus nemen (vraag door en luister).
- Direct persoonlijk melden bij de stamgroepleider van je kind dat je kind te maken heeft met ongewenst gedrag door andere kinderen of het vermoeden daarvan bestaat.
- Bedenken dat je kind niet altijd de waarheid spreekt. Check wat je kind vertelt ook altijd persoonlijk bij de stamgroepleider.
- Persoonlijk blijven communiceren, d s in gesprek met de stamgroepleider van je kind en *niet* via mail of app.
- Als ouders van het getroffen kind *niet* direct in gesprek gaan met de ouders van de veroorzaker.
- Op het netvlies houden dat school in dit proces de verantwoordelijkheid en de regie heeft.

9.2. Wat doe je als ouder als je kind veroorzaker is van ongewenst gedrag?

- Ga als ouder(s) van een veroorzaker van ongewenst gedrag niet direct in de verdediging en bouw geen schuldgevoel op.
- Help het probleem van je kind mee op te lossen, samen met de school. Ook jouw kind als veroorzaker heeft hulp nodig.
- Bedenk dat je kind niet altijd de waarheid spreekt. Check wat je kind vertelt ook altijd persoonlijk bij de stamgroepleider.
- Blijf persoonlijk communiceren, d s in gesprek met de stamgroepleider van je kind en *niet* via mail of app.
- Ga als ouders van de veroorzaker *niet* direct in gesprek met de ouders van het kind dat getroffen is.
- Hou op het netvlies dat school in dit proces de verantwoordelijkheid en de regie heeft.

9.3. Rol van de directie/vertrouwenspersoon bij ongewenst gedrag

- Als een ouder of kind een opmerking, constatering of vraag heeft die vertrouwelijk behandeld dient te worden vanwege ongewenst gedrag kan deze terecht bij de directie of vertrouwenspersoon van de school.
- De directie is altijd van alle casussen op de hoogte op het gebied van ongewenst gedrag in de stamgroepen en stuurt het proces aan op open en constructieve communicatie in de relatie school/ouders en voorkoming van escalatie hierbij.

10. Wet sociale veiligheid

Per 1 augustus 2015 zijn scholen in het primair- en voortgezet onderwijs – als gevolg van een aanpassing van de onderwijswetten – verplicht zorg te dragen voor een veilige school. De regelgeving uit de wet sociale veiligheid is opgenomen in de bijlage. De inhoud van de bijlage geldt als kaderstellend en beleidsbepalend in de uitvoering en handhaving. (*zie verder bijlage-A*)

Bijlage A – Wet sociale veiligheid

Veiligheidsbeleid

Scholen krijgen de taak om aan een inspanningsverplichting te voldoen en hierdoor papieren veiligheidsbeleid om te zetten in praktijk. De verplichting bestaat uit het ontwikkelen van een set samenhangende maatregelen, gericht op preventie en het afhandelen van incidenten. Dit beleid dient gevormd te worden met alle betrokkenen van de school en verankerd te worden in de dagelijkse praktijk.

In het veiligheidsbeleid moet beschreven staan welke aanpak de school hanteert. Het moet gaan om een theoretisch goed en empirisch adequaat onderbouwd programma, waarvan de randvoorwaarden duidelijk zijn beschreven.

Op grond van het bovenstaande zijn scholen niet gehouden aan het gebruik van vooraf goedgekeurde programma's, maar dat er ook gelegenheid is om – op doordachte wijze – alternatieve aanpakken te ontwikkelen, die in de praktijk op hun effectiviteit worden getest.

Monitoring

De situatie in de praktijk van de school verandert voortdurend. Hierom is het van belang om een meetinstrument te gebruiken dat een actueel en representatief beeld geeft van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Deze monitoring moet drie soorten vragen bevatten:

- Vragen naar het vóórkomen van incidenten op school
- Vragen over de veiligheidsbeleving van leerlingen
- Vragen over het welbevinden van leerlingen

Aanspreekpunt

Voor ouders en leerlingen is het van belang om een laagdrempelig aanspreekpunt te hebben op school wanneer er sprake is van ongewenst gedrag. De wet schrijft voor dat iedere school een persoon aanstelt die het beleid tegen ongewenst coördineert en fungeert als aanspreekpunt.

Onderwijsinspectie

De Onderwijsinspectie ziet toe op het door de school te voeren sociaal veiligheidsbeleid en het aanstellen van een functionaris ongewenst gedrag. Ook heeft de inspectie toegang tot de monitorgegevens van scholen. Dit stelt de inspectie beter in staat om, voordat er incidenten plaatsvinden, het gesprek aan te gaan met de school. Hierdoor ontstaan steviger handhavingsmogelijkheden ten aanzien van scholen die onvoldoende voor een veilig schoolklimaat zorgen.

Bijlage B – paragraaf 6.4. schoolgids - schorsing of verwijdering van kinderen

Schorsing:

Als een kind ongewenst gedrag vertoont en dat herhaaldelijk voorkomt, dan kan de directie een afkoelingsperiode hanteren middels schorsing van het kind voor ten hoogste een week, met opgave van redenen aan de wettelijk aansprakelijke verzorgers(s). Een schorsing van meer dan één dag wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie met opgave van redenen.

Met onacceptabel gedrag van kinderen wordt bedoeld:

- ernstige handtastelijkheden jegens kinderen en teamleden.
- dreigen/toepassen van fysiek geweld.
- herhaaldelijk verbaal geweld.
- ernstige psychische intimidatie.
- herhaaldelijk schelden/vloeken.
- ontvreemden van eigendommen van de school, andere kinderen, ouders, teamleden.
- Andere gedragingen die naar het oordeel van de directie/het bestuur zo ernstig zijn, dat in redelijkheid een kind op de school niet gehandhaafd kan blijven.

Verwijdering:

Een kind kan pas van school verwijderd worden als hij of zij zodanige ernstige problemen veroorzaakt, dat in redelijkheid niet kan worden verlangd dat een kind gehandhaafd blijft.

Het bestuur beslist uiteindelijk over een schorsing op advies van de directeur en na ouders en kind gehoord te hebben.

Als een verwijdering vooraf wordt gegaan door een schorsing worden het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten in Dordrecht en de inspectie hiervan op de hoogte gesteld. Het besluit tot schorsing met uiteindelijk doel verwijdering van school, wordt dan schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders van het kind en de inspectie doorgegeven.

Er kan pas sprake zijn van definitieve verwijdering als een andere school bereid is het kind toe te laten. Als, ondanks een zoektocht daartoe, géén andere school bereid wordt gevonden het kind op te nemen, kan na acht weken het kind worden uitgeschreven.